

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/548/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

208/2012. (VII. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ (továbbiakban: panaszos) 2011. szeptember 20-án előterjesztett **panaszát** a 2012. július 4-én – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén – dr. Féja András testületi tag különvéleményével – hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a H. Határrendészeti Kirendeltség – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. szeptember 20-án részben horvát, részben magyar nyelven, telefax útján terjesztette elő panaszát a vele szemben 2011. szeptember 12-én foganatosított, idegenrendészeti hatáskörben elrendelt személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedésekkel szemben.

I.

A panaszos magyar nyelvű panasz-beadványában és az ahhoz kiegészítésként csatolt, a Horvát Köztársaság Magyarországi Nagykövetségének címzett, horvát nyelvű levelében panaszát az alábbiak szerint foglalta össze.

1) A panaszos 2011. szeptember 12-én, 18 óra 35 perckor a Szerb Köztársaság és a Magyar Köztársaság közötti határszakaszon, H.-i közúti határátkelőhelyen – az ugyancsak horvát állampolgár – barátja által vezetett gépkocsi utasaként kívánt beutazni a Magyar Köztársaság

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

területére. A szolgálatot teljesítő rendőrnek felmutatták útleveleiket és közölték vele, hogy Bajára szeretnének menni egy vacsorára.

A panaszos beadványában megjegyezte, hogy útlevele a szóban forgó belépési időpont előtt egy hónappal kis mértékben megsérült, amikor a nagy melegben a dezodora ráfolyt, azonban addig a kritikus pillanatig a célnak megfelelt. Megjegyezte a panaszos továbbá, hogy ettől függetlenül ő már 2011. augusztus 30-án kérelmet nyújtott be a Horvát Köztársaság Belügyminisztériumához, útlevelének cseréjét kérve, azonban az új okmányt csak a panaszolt intézkedést követően vehette át.

Az útlevél ellenőrzést végző rendőr közölte, hogy álláspontja szerint a panaszos útlevele hamis, majd kirángatta a panaszost a gépkocsiból, megbilincselte és átadta a határőrizeti szerveknek. A panaszos barátjával a rendőr azt közölte, hogy tovább utazhat, de a panaszosnak maradnia kell. Ezt követően a panaszost beszállították H.-ra, ahol mintegy kilenc órán át, 2011. szeptember 13-án 3 óra 15 percig jogtalanul fogvatartották. A panaszos sérelmezte, hogy mivel nem beszéli a magyar nyelvet tolmácsot kért, valamint betegségére tekintettel orvosi ellátást is igényelt, de ezeket, a kéréseit nem teljesítették. Úgyszintén nem teljesítették azt a kérését, hogy ügyvédi segítséget vehessen igénybe, továbbá családja értesítését sem biztosították számára. A panaszos mindezek helyett csak egy 2 x 2 méteres cellát, egy fél pohár melegvizet és a toalettre történő egyszeri kimeneteli lehetőséget kapott.

A panaszos fentiekén túl sérelmezte, hogy egy tortúrának volt kitéve és a panaszához másolatban csatolt iratokat csak fizikai fenyegetés hatására írta alá. Kérte ugyan a magyar hatóságokat, hogy hívjanak tolmácsot és fordítsák le számára anyanyelvére, horvátra, az aláírandó dokumentumokat, de ezt is megtagadták tőle, így azt sem tudta, hogy mit ír alá. A panaszos fel akarta venni a kapcsolatot a horvát konzullal is, de erre sem adtak neki lehetőséget.

Érthetetlennek tartotta a panaszos azt is, hogy miért kellett vele szemben ezt az eljárást alkalmazni, álláspontja szerint, ha az útlevele sérülése miatt – amelyről egyébként nem tehetett – nem léphetett be az Európai Unió területére, akkor elegendő lett volna, ha a magyar szervek ezt közlik vele és megtagadják a belépésének engedélyezését Magyarországi területére.

Végül a panaszos sérelmezte, hogy vele szemben fogvatartása során embertelen bánásmódot alkalmaztak, fenyegették és fizikai támadásnak volt kitéve, amelyek félelmet és lelki fájdalmat okoztak számára.

2) A panaszos csatolta beadványához a Határrendészeti Kirendeltségen 2011. szeptember 12-én 22 óra 59 perckor felvett jegyzőkönyvet, (továbbiakban: jegyzőkönyv) amely idegenrendészeti eljárásban történő meghallgatását rögzítette.

A jegyzőkönyv tanúsága szerint a meghallgatáson, a panaszost meghallgató G. B. r. főtörzsőrmesteren (továbbiakban: a hatóság képviselője) kívül, részt vett P. D. H. szerb nyelvismerettel rendelkező tolmács (továbbiakban: tolmács) is.

A meghallgatás során a r. főtörzsőrmester tájékoztatta a panaszost, hogy személyes adatainak kezelését, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007.

évi II. törvény (továbbiakban: Harmtv.) rendelkezései teszik lehetővé, az idegenrendészeti hatóság ugyanakkor a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) alapján gondoskodik a törvény által védett titok megőrzéséről és a személyes adatok védelméről.

A jegyzőkönyv szerint a meghallgatásra szerb nyelven, tolmács közreműködésével került sor, aki rendelkezik szerb nyelvismerettel. A panaszos – a jegyzőkönyv szerint – a tolmács személyét elfogadta, értette és beszélt a szerb nyelvet.

A panaszos a meghallgatás során nem ismerte el, hogy útlevelében vegyi törlés került volna végrehajtásra. Útlevele sérüléséről akként nyilatkozott, hogy egy korábbi, Bécsbe történő utazása során kapott bélyegzőlenyomatokat az útlevelébe, majd az útlevelét betette a táskájába, ahol ráfolyt a parfümjé. Két napot tartózkodott Bécsben, amikor hazautazott még látszottak a bélyegzőlenyomatok, majd később – valószínűleg a parfüm miatt – eltűntek. A panaszos elmondta, hogy a szerb határon a rendőrök szóltak neki, hogy valószínűleg a magyar oldalon nem fogják elfogadni az útlevelét. Elmondta továbbá a panaszos azt is, hogy már kérte új útlevél kiadását a horvát hatóságtól, az néhány nap múlva el fog készülni.

Kérdésre a panaszos elmondta, hogy asztmás, továbbá a szívével is vannak problémái, ugyanakkor nyilatkozatot tett arra is, hogy az eljárás során panasza, sérülése nem keletkezett.

A jegyzőkönyvben a hatóság képviselője azt a megállapítást tette, hogy a panaszos jogellenesen, hamisított úti okmány felhasználásával kísérelt meg belépni a Magyar Köztársaság területére, megsértve ezzel a beutazás szabályait, mely cselekményét a panaszos elismerte. Megállapította a hatóság képviselője, hogy a horvát úti okmány 31. oldalán található be- illetve kiléptető bélyegző dátumsorát teljesen eltüntették vegyi törléssel, az okmány lapoldalán is látható vegyi törlés nyoma, és az okmánynak szinte minden oldala sérült, vegyszer illatot áraszt.

A jegyzőkönyv rögzítette, hogy a panaszossal szemben előállítás, ruházat és csomagátvizsgálás, adattári ellenőrzés, jegyzőkönyvi meghallgatás, ujjnyomat vétel és kiutasítás intézkedések kerültek foganatosításra.

A jegyzőkönyv 2011. szeptember 12-én 23 órakor azzal zárult, miszerint a panaszossal a jegyzőkönyvben foglaltakat az általa értett és beszélt szerb nyelven ismertették, és amely a valóságnak megfelelően tartalmazza a panaszos által elmondottakat.

3) A panaszos beadványához mellékelte a Határrendészeti Kirendeltség „Tájékoztató az idegenrendészeti eljárás alá vont személy alapvető jogairól, kötelességeiről, az előállításról és az átvizsgálásról” (továbbiakban: Tájékoztató) elnevezésű, 5 oldalas nyomtatványát, amely – egyebek mellett – részletes tájékoztatást ad a jogorvoslattal és a panasszal kapcsolatos jogokról, ismertetve a Testület valamennyi elérhetőségét és az eljárására vonatkozó alapvető szabályokat. A Tájékoztató kitér az anyanyelv használatának és a személyes adatok védelmének jogára, ismerteti a nyilatkozattételi és irat-betekintési jogot, a jogorvoslati jog keretében kitér a fellebbezés, a bírósági felülvizsgálat a végrehajtási kifogás, a méltányossági eljárás, az újrafelvételi eljárás és a panaszjog ismertetésére, tartalmazza a képviselet és a kárigény érvényesítésének rendjére vonatkozó előírásokat, továbbá ismerteti az előállítás, a

visszatartás és a ruházat és csomag átvizsgálásra vonatkozó szabályokat, ideértve a hozzátartozó vagy más személy kiértesítésének lehetőségét is.

A Tájékoztatót – melynek záradéka szerint az abban foglaltakról a panaszos anyanyelvén, illetve más általa értett és elfogadott nyelven az eljárás kezdetén tájékoztatást kapott – 2011. szeptember 12-én a panaszos mellett aláírta a tolmács, valamint a hatóság képviselője is.

4) Csatolta a panaszos a Megyei Rendőr-főkapitányság Idegenrendészeti Osztálya által 2011. szeptember 13-án hozott, a panaszos Szerbia területére kiutasítását elrendelő határozatot, melyet kitoloncolás útján 2011. szeptember 13-án 3 órakor kellett végrehajtani. A kiutasítással egyidejűleg a határozat két évre szóló beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el 2011. szeptember 13. napjától, 2013. szeptember 13. napjáig. Ezen időtartam alatt a Magyar Köztársaság illetve a Schengeni tagállamok területére a panaszos csak a tilalmat elrendelő hatóság külön engedélyével utazhat be.

A határozat kihirdetéséről és átvételéről külön jegyzőkönyv került felvételre, amely rögzíti, hogy a panaszos előtt a határozatot tolmács útján szerb nyelven közölték és egy példányát a panaszos átvette. A jegyzőkönyvet 2011. szeptember 13-án a panaszos, a hatóság képviselője és a tolmács írta alá.

5) A panaszos fénymásolatban csatolta a 2011. augusztus 30. napjától 2021. augusztus 30. napjáig érvényes útlevelének a személyi adatait, tartalmazó oldalát.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjétől, valamint megküldeni kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A megküldött iratok közül a panasz szempontjából releváns okiratok a következők.

1) A Megyei Rendőr-főkapitányság H. Határrendészeti Kirendeltség (továbbiakban: Kirendeltség) vezetőjének (továbbiakban: kirendeltség vezető) jelentése (továbbiakban: összefoglaló jelentés) szerint a panaszossal szembeni intézkedésben két r. főtörzsőrmester, két r. törzsőrmester, két r. zászlós és egy r. törzszakaszlós vett részt. A panaszos gépkocsival, 2011. szeptember 12-én 20 óra 10 perckor jelentkezett belépésre a Határrendészeti Kirendeltség közúti átkelőhelyén. Útlevelét a belépő oldalon szolgálatot teljesítő Cs. Cs. r. törzszakaszlós adta át, aki az ellenőrzés során észlelte, hogy az útlevél 31. oldalán elhelyezett magyar schengeni beléptető, illetve kiléptető bélyegző dátumsorában törlést hajtottak végre, ezért a panaszost a Harmtv. 67. § (4) bekezdése és a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdés f) pontja alapján előállították.

Az előállítás összesen 6 óra 50 percig tartott a Kirendeltség előállító helyiségében 2011. szeptember 12-én 20 óra 10 perctől 2011. szeptember 13-án 3 óráig. Az előállítás nem került meghosszabbításra, az előállításról igazolást adtak ki a panaszos részére. A panaszost az előállítása során az átvizsgálásról, valamint alapvető jogairól és kötelezettségeiről tájékoztatták és mivel az előállítás időtartama az 5 órát meghaladta, élelmezésben részesítették. Az összefoglaló jelentés ezután a következők szerint cáfolta a panaszos szerinti

9 órás előállítási időtartamot: ha a belépés 18 óra 30 perckor történt volna, márpedig a panaszossal szemben intézkedő Cs. Cs. r. törzsszázlós csak ebben az időpontban tehát 18 óra 30 perckor lépett szolgálatba és ekkor vette fel az E-033 testszámú bélyegzőt, akkor ugyanezen időpontban nem hajthatta végre a felfedést. A Határrendészeti Regisztrációs Rendszerben – rekordazonosító számok alapján – a panaszos 2011. szeptember 12-én 20 óra 10 perckor került bedolgozásra, míg kiléptetése a rendszerben 2011. szeptember 13-án 3 óra 30 perckor történt. A kivizsgálás során a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) tulajdonában lévő térfigyelő kamerák ellenőrzését a rendőrség végrehajtotta. Az erről készült feljegyzésből kiderül, hogy a belépő oldali kameraállások az események időpontjában nem működtek, így a belépés időpontjáról kamerafelvétel alapján meggyőződni nem lehetett. A kilépéskor készült kamerafelvételen az látható, amint 2011. szeptember 13-án 3 óra 23 perckor megérkezik a szolgálati jármű, amelyből három fő száll ki, közülük kettő rendőr. A harmadik fő civil ruhában az útlevélkezelő fülkéhez megy, majd 3 óra 27 perckor Szerbia irányába elhagyja az átkelőhely területét.

Az összefoglaló jelentés szerint a panaszos hozzátartozó vagy más személy kiértesítését nem kérte. A panaszos számára szerb anyanyelvű tolmácsot biztosítottak a rendőrök. A tolmács r. zászlósként a Kirendeltség állományában teljesít szolgálatot, így külön tolmács kirendelésére nem volt szükség, mivel a panaszos a tolmács személyét elfogadta.

A panaszos jelezte a hatóság képviselőjének, hogy asztmás és a szívével is problémák vannak, ugyanakkor azt is közölte a panaszos, hogyha dohányozhat, akkor nincs problémája. Arra a rendőri kérdésre, hogyha asztmás miatt dohányzik, a panaszos ismét azt válaszolta, hogyha dohányozhat, akkor nincs baj. A hatóság képviselője valamint T. F. r. zászlós megkérdezte a panaszost, hogy nincs-e szüksége orvosi segítségre, vagy ellátásra, mire a panaszos azt válaszolta, hogy nem kíván élni ezzel a lehetőséggel, nincs olyan rosszul, szeretné gyorsan befejezni az ügyet. Megjegyezte az összefoglaló jelentés, hogy a ruházatátvizsgálás során a panaszosnál sem gyógyszer, sem orvosi ellátásra utaló iratot nem találtak a rendőrök.

A meghallgatás befejezésekor a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az eljárással kapcsolatban panasza nincs, sérülése nem keletkezett, a jegyzőkönyvben foglaltakat az általa ismert és beszélt szerb nyelven közölték vele, az általa elmondottakat a jegyzőkönyv helyesen tartalmazza, ezért azt aláírta.

A járőrszolgálati jelentések alapján megjegyezte az összefoglaló jelentés, hogy a panaszos az intézkedés során láthatóan ittas állapotban volt, arrogánsan viselkedett, de vele szemben kényszerítő eszköz alkalmazására, bilincshasználatra nem került sor. A rendőrök a panaszossal végig kultúrált hangnemben kommunikáltak, a panaszos őrizetbe vételére nem került sor.

2) A személyes szabadságot korlátozó intézkedésről készített jelentés, amelyet Cs. Cs. r. törzsszázlós írt alá, az összefoglaló jelentésben foglaltakhoz képest többlet információt nem tartalmaz, a panaszos belépési időpontját 2011. szeptember 12-én 20 óra 10 percben, míg az előállítás megszűnésének időpontját 2011. szeptember 13-án 3 órában jelöli meg. A jelentésen az előállítás megszűnésének időpontjánál a géppel írt 2011. szeptember 12-ei dátumot kézzel 2011. szeptember 13-ára javították, a javítást bélyegzővel és szignóval látta el az aláíró. A jelentés alsó szegélyén szereplő gépelt dátum 2011. szeptember 12. A jelentés hátoldalon a parancsnoki kivizsgálás az intézkedést jogszerűnek minősítette, a dátum itt is 2011. szeptember 12.

3) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállításának kezdőidőpontja 2011. szeptember 12. 20 óra 10 perc, míg megszűnésének időpontja 2011. szeptember 13. 3 óra volt. A megszűnés időpontjánál a dátum – ugyancsak bélyegzővel és szignóval kijavításra került – a „12”-es számot áthúzással „13”-ra javították. Az igazoláson – melyet a panaszos aláírt – a „[...] sérülés nem keletkezett” és „[...] panasszal nem élek” szövegrészek szerepelnek. A kiállítás dátuma 2011. szeptember 12.

4) A hatóság képviselője által készített jelentés szerint 2011. szeptember 12-én 20 óra 40 perc körül kapta az értesítést, hogy 20 óra 10 perckor előállítottak egy belépésre jelentkező horvát állampolgárt, mert útleveleiben vegyi törlést találtak. Ezt követően 21 óra 15 perckor érkezett a hatóság képviselője a Kirendeltségre, mert előtte készenléti szolgálatot látott el. A panaszos ügyének intézését 21 óra 20 perckor kezdte meg, a tolmácsolást egy kollégája végezte, akinek személyét a panaszos elfogadta. A panaszos értette és beszélt a szerb nyelvet, amelyről meghallgatásakor nyilatkozatot tett.

A hatóság képviselője szerint, amíg ő a papírokat előkészítette, a panaszos – aki láthatóan és érezhetően ittas állapotban volt – rendkívül türelmetlenül és arrogánsan viselkedett, többször megnyomta a zárka riasztócsengőjét és dörömbölt az ajtón. Minden alkalommal megkérdezték tőle, hogy van-e problémája, amire a panaszos először azt válaszolta, hogy csak azt szeretné tudni, hogy mennyi ideig kell ott maradnia. Azt a tájékoztatást adták neki, hogy a papírmunka előkészítéséig legyen türelemmel, amire a panaszos megnyugodott, majd kis idő múlva újra dörömbölni kezdett az ajtón és közölte, hogy ő asztmás, ezért orvost szeretne. Amikor a rendőrök közölték a panaszossal, hogy rövidesen elkészülnek a papírok, a panaszos megnyugodott, és azt mondta, hogy akkor nem kell az orvos, majd kikéredzkedett cigarettázni, amit biztosítottak a számára. A hatóság képviselője megkérdezte a panaszost, hogy hol van a gyógyszere, illetve van-e valamilyen orvosi papír nála, a panaszos azt mondta, hogy egyik sincs, mert csak vacsorázni indultak. Arra a kérdésre, hogyha asztmás, akkor miért dohányzik, azt válaszolta, hogy ideges és a dohányzás megnyugtatja, egyébként a dohányzás elég nagy probléma neki. Ezt követően, mintegy nyolc-kilenc alkalommal kért – és kapott – dohányzásra lehetőséget a panaszos. A jelentés ezt követően kivonatossan ismerteti a jegyzőkönyvezés során a panaszos által tett – útlevele sérülésének okára vonatkozó – nyilatkozatot. A panaszos egyébként a jelentés szerint többször is hangoztatta, hogy panasszal fog élni, a jegyzőkönyv felvételekor azonban úgy nyilatkozott, hogy az eljárással kapcsolatban panasza és sérülése nem keletkezett, csak az a kívánsága, hogy mihamarabb haza tudjon menni Szerbiába.

Végül a jelentés azzal zárul, hogy 2011. szeptember 13-án 2 óra 34 perckor léptették ki a panaszost, a Kirendeltségen 6 óra 24 percen keresztül volt előállítva, bilincset vele szemben nem alkalmaztak.

5) A tolmács által készített jelentés szerint a panaszos 20 óra 10 perckor jelentkezett belépésre, ekkor észlelték a rendőrök, hogy az útlevele sérült. Az intézkedő rendőrök okmányszakértőtől kértek szakvéleményt, amely szakvélemény megerősítette, hogy az útlevelel vegyi törlést hajtottak végre. A tolmács a panaszossal szerb nyelven közölte a szakvélemény megállapítását, majd tájékoztatta az idegenrendészeti eljárás során a panaszost megillető jogokról, illetve az őt terhelő kötelezettségekről. A felhívott jogszabályhelyek szó szerinti idézésével közölte továbbá a panaszossal, hogy a Harmtv. 67. § (4) bekezdése és az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontja alapján előállítják és átvizsgálják. A panaszosnak átadott „Tájékoztató” 3. pontja rendelkezik a képviselőtről, ezen dokumentumot a panaszos átvette és

aláírásával igazolta, hogy a tolmács útján annak tartalmáról tájékoztatást kapott. (Az idegenrendészeti eljárás során – ha jogszabály nem írja elő a külföldi személyes eljárását – helyette törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat, akinek képviseleti jogosultságát a hatóság megvizsgálhatja.)

A tolmács jelentése rögzítette, hogy a panaszos „ügyvédet és nagykövetet” kért az eljárás során, a tolmács azonban közölte vele, hogy csak az eljárás befejezése után telefonálhat. A jelentés megerősítette, hogy a panaszos értette és beszélt a szerb nyelvet, és személyét tolmácsként elfogadta. Végül a jelentés azzal zárult, hogy a panaszos sem testi, sem lelki sérülést nem szenvedett az eljárás során, ugyanakkor a panaszos ittas állapotban volt és arrogánsan viselkedett.

6) A panaszos ügyében intézkedő T. F. r. zászlós jelentése – a már ismertetett rendőri jelentésekben foglaltakon túlmenően – az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

A 20 óra 10 perckor kezdődött intézkedés során – az egyébként láthatóan ittas panaszos számára – a rendőrök többször felajánlották, hogy beszállítják Bajára az orvosi ügyeletre, mivel a panaszos betegségére hivatkozott. A panaszos azonban azt mondta, hogyha nem tart sokáig az eljárás, akkor nem kíván élni a lehetőséggel, majd egy pohár víz elfogyasztása után jobban lett. A panaszos előállításának ideje alatt, 23 óra 20 perckor a stabil hőkamera kezelő jelezte, hogy személyek mozgását észlelte a Szeméttelep térségében, ezért a lehetséges létszámú erő „kiirányításra” került az adott területre. Ennek okán a hatóság képviselője és a jelentést tevő r. zászlós maradt a Kirendeltségen, részben az ismeretlen személyek mozgásának figyelemmel kísérése, részben a panaszos őrzése céljából. A jelentés szerint a panaszos semmilyen testi vagy lelki sanyargatásnak nem volt kitéve, és minden elszívott cigaretta után „jobban lett”. Az ivóvizet biztosították a panaszos számára, úgyszintén az étkezést is, amely utóbbit azonban a panaszos visszautasított, mondván, hogy ő „ilyeneket nem eszik”.

Miután a meghallgatás alapján az Idegenrendészeti Osztálytól megérkezett a kiutasító határozat, a panaszos 2011. szeptember 13-án 2 óra 34 perckor Szerbia irányába elhagyta az országot.

7) A panaszossal szemben intézkedő Cs. Cs. r. törzszászlós jelentésében leírta, hogy 2011. szeptember 12-én 19 órától 2011. szeptember 13-án 7 óráig látott el belépő irányú útlevélezési szolgálatot a Kirendeltség közúti átkelőhelyén.

Ezen idő alatt, 2011. szeptember 12-én 20 óra 10 perckor jelentkezett belépésre a panaszos egy Opel típusú személygépkocsi utasaként. A r. törzszászlós az útlevél ellenőrzése során észlelte, hogy annak 31. oldalán a schengeni beléptető, illetve kiléptető bélyegző dátumsorán vegyi törlést hajtottak végre. A r. zászlós a „közokirat-hamisítás tényét” jelentette az Átkelőhely Ügyeletesének, egy r. főtörzsőrmesternek, majd az ezt követő ruházat- és poggyászatvizsgálás után a panaszost két r. törzsőrmester szállította be a Kirendeltségre. A ruházat és poggyászatvizsgálás során a panaszosnál sem tiltott tárgyat, sem más okmányt a rendőrök nem találtak.

A jelentés megjegyezte, hogy a panaszos által átvett, vele ismertetett és általa aláírt dokumentum 3. pontja tartalmazza a képviselet ellátására vonatkozó szabályokat, miszerint

„az idegenrendészeti eljárás során – ha jogszabály nem írja elő a külföldi személyes eljárását – helyette törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat, akinek képviseleti jogosultságát a hatóság megvizsgálhatja.”

A r. törzsszázlós végül megjegyezte, hogy szolgálati fellépésének módja az útlevél-ellenőrzés során mindenben megfelelt a hatályos jogszabályi előírásoknak.

8) M. J. r. főtörzsőrmester 2011. szeptember 12-én 19 órától 2011. szeptember 13-án 7 óra 30 percig látott el ügyeletesi feladatot a Kirendeltség közúti határátkelőhelyén. A r. főtörzsőrmester jelentése semmilyen olyan információt nem tartalmazott, amely a már ismertetett rendőri jelentésekhez képest eltérő-, vagy többletinformációt jelentett volna, ezért a Testület ezen jelentés részletes ismertetésétől eltekint.

9) A panaszos Kirendeltségre történő beszállítását és őrzését végző F. Cs. és B. D. r. törzsőrmesterek közösen készített jelentésükben leírták, hogy a 2011. szeptember 11-én 20 óra 10 perckor az ügyeletes utasítására mentek a közúti határátkelőhelyre, annak érdekében, hogy a Kirendeltségre előállítsák a közokirat hamisítással alaposan gyanúsítható panaszost. Intézkedésük során bilincset nem alkalmaztak, a panaszosnak fizikai sérülést nem okoztak, és nem fenyegették a panaszost. A két r. törzsőrmester 23 óra 30 percig biztosította a panaszos őrzését, ezután más szolgálati feladatot kaptak. Jelentésében a két r. törzsőrmester megemlítette, hogy a panaszos ittas volt és arrogánsan viselkedett.

10) A rendőrség másolatban megküldte a panaszos által is csatolt, a panaszos meghallgatását tartalmazó jegyzőkönyv másolatát. A szóban forgó jegyzőkönyvnek a panasz szempontjából lényeges tartalma a I. rész 2. pontja alatt ismertetésre került, ezért annak megismétlésétől eltekint a Testület.

11) Megküldte a rendőrség a panaszos kiutasítását és kitoloncolását elrendelő határozatot, amelyet az I. rész 4. pontja tartalmilag ismertetett, ezért az ehelyütt nem kerül ismertetésre.

12) Ugyancsak a megküldte a rendőrség a panaszos számára átadott, általa aláírt és vele tolmács útján ismertetett Tájékoztatót, amelyet az I. rész. 3. pontja az egyes jogintézményekkel kapcsolatos tájékoztatást illetően lényegét tekintve ismertet.

13) A rendőrség továbbította az ügyben felvett leltárjegyzéket, amely a panaszos ingóságainak átvételét és visszaszolgáltatását dokumentálja. A leltárjegyzék első oldalán a panaszos mellett a hatóság képviselője és a tolmács is aláírta a dokumentumot 2011. szeptember 12-én, míg a visszaszolgáltatásnál a panaszos aláírása szerepel 2011. szeptember 13-ai dátummal. A pontos időpontot az okiraton nem jelölték.

14) A rendőrség által megküldött, a panaszos 2007. április 12-től, 2017. április 12-ig érvényesített útlevelének rossz minőségben fénymásolt oldalain semmilyen, a panasz szempontjából releváns információ nem látható.

15) Az iratokhoz csatolták a Kirendeltség osztályvezetőjének, egy r. hadnagynak a 2011. szeptember 29-én kelt, a Kirendeltség vezetőjének szóló jelentését, amely arról adott tájékoztatást, hogy a r. hadnagy ellenőrizte a közúti határátkelőhelyre telepített, egyébként a

NAV kezelésében lévő kamerák felvételét. A r. hadnagy megállapította, hogy a belépő oldali kameraállások nem működtek, így a panaszos belépésének pontos időpontjáról nem lehetett meggyőződni. A kamerafelvétel értékelhető felvételt nem ad, azonban kivehető volt, hogy 2011. szeptember 13-án 2 óra 23 perckor megérkezik egy Skoda típusú szolgálati jármű, abból kiszáll három fő, közülük kettő hivatásos rendőr volt. A harmadik személy civil ruhát viselt, odament az útlevélt kezelő fülkéhez az okmányaival, majd 2011. szeptember 13-án 2 óra 27 perckor elhagyja az átkelő területét Szerbia irányába.

16) A megkeresett rendőri szerv megküldte továbbá a Megyei Rendőr-főkapitányság Idegenrendészeti Osztálya 2011. szeptember 22-én kelt végzését, amelyben a nevezett rendőri szerv az Rtv. 93/B. § (1) bekezdése alapján rendelkezik a panaszos által 2011. szeptember 20-án, elektronikus úton megküldött panasznak a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező H. Határrendészeti Kirendeltség vezetőjéhez történő áttételéről.

17) Ugyancsak csatolta a rendőrség a H. Határrendészeti Kirendeltség 2011. október 13-án kelt végzését, amelyben az intézkedést foganatosító rendőri szerv vezetője – figyelemmel az Rt. 93. §. (3) bekezdésére – eljárását a Testület vizsgálatára figyelemmel felfüggesztette.

III.

A Testület a panaszos által előadottak alapján vizsgálat tárgyává tette az előállítás jogszerűségét és az előállítás panaszos által sérelmezett egyes körülményeit (asztmás betegsége és szívproblémája miatti orvosi vizsgálatról való intézkedés, ügyvéd, illetve tolmács értesítése, élelmezés) valamint, azt, hogy az előállítás során milyen bánásmódban részesült. A Testület ezen túlmenően tisztázta azt, hogy sor került-e a panaszossal szemben bilincsalkalmazásra, illetve, hogy az jogszerű volt-e.

A Testület ugyanakkor nem vizsgálta a rá vonatkozó, Rtv. 92. §-a szerinti hatásköri rendelkezések alapján a panaszossal szemben lefolytatott idegenrendészeti eljárás jogszerűségét, ahogy azt sem, hogy annak eredményeként a panaszos kitoloncolására jogszerűen került-e sor.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez, továbbá az 55. § (1) bekezdésében biztosított személyes szabadsághoz való jogát.

1) A Testület ezután azt értékelte, hogy jogszerűen került-e sor a panaszos elfogására, valamint, hogy az előállítás időtartama megfelelt-e a törvény adta lehetőségeknek és az arányosság követelményének.

A panaszos előadása szerint 2011. szeptember 12-én, 18 óra 35 perckor a Szerb Köztársaság és Magyarország közötti határszakaszon, egy barátja által vezetett gépkocsi utasaként kívánt belépni Magyarország területére. Miután a panaszos és barátja felmutatta az úti okmányt, valamint közölték úti céljukat, az útlevelet ellenőrző rendőr közölte a panaszossal azon álláspontját, miszerint az útlevel hamis. Ezután kirángatta a panaszost a gépkocsiból,

megbilincselte, majd átadta a határőrizeti szervnek. A panaszos megjegyezte beadványában, hogy a panaszolt intézkedés időpontját megelőzően egy hónappal útlevele kismértékben megsérült, amikor a nagy melegben dezodora ráfolyt. A vizsgált intézkedés időpontjáig az okmány a céljának megfelelt, a panaszos 2011. augusztus 30-án ennek ellenére kérelmezte hazája belügyminisztériumánál az útlevél cseréjét. A panaszos értetlenül állt azon tény előtt, miszerint sérült okmánya miatt nem léphetett be az Európai Unióba, megítélése szerint elegendő lett volna, ha megtagadják az ország területére való belépését. A panaszos szerint 3 óra 15 percig tartották jogtalanul fogva.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait. A rendőrség ezen okok közül a panaszos előállításának indokaként és jogalapjaként az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontját jelölte meg. E szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki az ország területén jogellenesen tartózkodik.

A rendőrség ezen túlmenően a panaszos előállítása jogalapjaként a Harmtv. 67. § (4) bekezdésére is hivatkozott. A megjelölt rendelkezés értelmében azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát, hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve az e törvényben foglalt szabályokat megsérti, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani.

A panaszos kiutasítását elrendelő határozat indokolásában foglaltak szerint a panaszos kiutasítására a Harmtv. 43. § (2) bekezdésének a) pontjában foglaltak alapján került sor. E rendelkezés szerint, „Az idegenrendészeti hatóság – az e törvényben foglalt kivétellel – idegenrendészeti kiutasítást rendel el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben, a) aki jogellenesen lépte át a Magyar Köztársaság államhatárát, vagy azt megkísérelte”.

A rendőrség tájékoztatása szerint a horvát állampolgárságú panaszost az útlevelében talált vegyi törlés miatt állították elő. A panaszossal szembeni intézkedést végrehajtó Cs. Cs. r. törzsszázlós jelentésében előadta, hogy a panaszos útlevele ellenőrzése során észlelte, hogy annak 31. oldalán a schengeni beléptető, illetve kiléptető bélyegző dátumsorán vegyi törlést hajtottak végre, ezért a „közokirat hamisítás tényét” jelentette az átkelőhely ügyeletesének, majd ruházat- és poggyásztvizsgálás után két r. törzsmester szállította be a Kirendeltségre. A panaszos előállítása alatt meg is történt az idegenrendészeti osztály által meghozott kiutasítási határozat értelmében a panaszos kitoloncolása.

A Testület figyelemmel volt azon körülményre is, hogy maga a panaszbeadványban az szerepel, hogy a panasz alapjául szolgáló időpontot megelőzően mintegy egy hónappal a panaszos útlevele kis mértékben megsérült, amikor a nagy melegben dezodor folyt az okmányra. Ezzel megegyezően adta elő az okmány megsérülésének történetét a panaszos meghallgatásakor, azzal, hogy nem ismerte el útlevelének vegyi törlését.

A Testület itt jegyzi meg, hogy hatásköre az Rtv. 92. §-a alapján arra terjed ki, hogy a panaszos magatartása megalapozhatta-e a rendőrség általi további intézkedést, azaz az előállítást. A Testületnek nem tartozik jogkörébe annak megítélése, hogy a panaszos kiutasítására jogszerűen került-e sor, ahogy a kitoloncolással szembeni jogorvoslat megítélése sem képezi tárgyát a Testület eljárásnak.

A Testület álláspontja szerint, a Harmtv. már szó szerint idézett 43. §-ának (2) bekezdés a) pontja, valamint a 67. § (4) bekezdés második fordulója kellő jogalapot biztosított a panaszos előállítására, ugyanis a határellenőrzés során a vizsgálatot végző rendőr arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos útlevelében vegyi törlés (tehát nem véletlen külső hatás miatti sérülés) történt. A panaszos ezt tagadta, de azt maga is elismerte, hogy az útlevelére korábban kifolyt dezodor azon sérülést okozott. Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint – figyelemmel arra, hogy a panaszos cselekménye „kísérleti szakban” maradt, azaz csak megkísérelt belépni, de nem tartózkodott a Magyar Köztársaság területén az előállítás fogyanatosításának kezdőidőpontjában, ezért a rendőrség ugyan konzekvensen, de tévesen jelölte meg az előállítás jogalapját. Az Rtv. 33 § (1) bekezdés f) pontja ugyanis az ország területén való jogellenes tartózkodás esetén teszi kötelezővé az előállítást, ami a konkrét esetben nem állt fent. Ugyanakkor azonban az Rtv. 33. § (1) bekezdés e) pontja – ugyancsak mérlegelést nem tűrő – kötelező előállítási okként rendeli el annak az előállítását, akinél ezt külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik. A panaszos esetében, a Testület által megismert tényállás és a Harmtv. 67. § (4) bekezdésének azon rendelkezése, mely szerint, azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát, hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve az e törvényben foglalt szabályokat megsérti, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani. Mindezek pedig az Rtv. 33. § (1) bekezdés e) pontja alapján történő előállítást tették kötelezővé az intézkedő rendőr számára.

Fentiek alapján a Testület a panaszos előállítását indokoltnak találta, illetve megállapítása szerint arra kellő jogalap birtokában került sor, ezért a panaszos személyes szabadsághoz való jogának korlátozása jogszerűen történt. Megállapítja ugyanakkor a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét az előállítás jogalapjául szolgáló jogszabályhely téves megjelölése miatt, e sérelmet azon a Testület csekély fokúnak ítélte.

b) Az Rtv. 33. § (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A panaszos előadta hogy 18 óra 35 perckor kívánta átlépni Magyarország és Szerbia között húzódó határvonalat, amelyet követően éjjel 3 óra 15 percig tartották jogtalanul fogva.

A panaszosi előadással szemben az előállításról és annak időtartamáról készült, egyébként a panaszos által is aláírt igazolás szerint 20 óra 10 perckor vette kezdetét a panaszos előállítása, aminek végső időpontjaként 2011. szeptember 13-án 3 órát rögzít a dokumentum. Megjegyzendő, hogy az előállítás kezdetét tartalmazó minden egyes rendőrségi dokumentum – így az intézkedés napján kelt személyes szabadságot korlátozó intézkedésről készült jelentés is – ezt az időpontot tartalmazza. Az említett jelentés az előállítás végeként szintén az éjjel 3 óra 00 percet tartalmazza azzal a kiegészítéssel, hogy az előállítás összes időtartama 6 óra volt. Ezzel szemben az előállítás végét illetően a Kirendeltség vezetőjének tájékoztatása szerint 3 óra 30 perckor történt meg a panaszos kiléptetése a rendszerben, illetve a kiléptetésről készült kamerafelvételen látható, amint 2011. szeptember 13-án 3 óra 23 perckor

megérkezik a szolgálati jármű a határátkelőhelyre, amelyből három személy szállt ki. A három személyből kettő rendőr, a harmadik pedig egy civil ruhás személy, aki az útlevelkezelő fülkéhez lép, majd 3 óra 27 perckor elhagyja az átkelőhely területét Szerbia felé. Ezzel szemben a hatóság képviselője arról tett jelentést, miszerint a panaszost 2 óra 34 perckor léptették ki, a Kirendeltségen pedig összesen 6 óra 24 percet tartózkodott. Mindezeket túl az intézkedő T. F. r. zászlós jelentése szerint 2 óra 34 perckor, valamint a Kirendeltség osztályvezetőjének jelentése szerint – a kamerafelvétel tanúsága alapján – 2 óra 27 perckor hagyta el a határátkelőhelyet a panaszos Szerbia felé.

A Testület a panaszos előállítása kezdő időpontjaként elfogadta a rendőrség tájékoztatását, miszerint arra 20 óra 10 perckor került sor. A Testület figyelemmel volt azon körülményre is, hogy a határátkelő helyen intézkedő rendőrök este 19 órakor álltak szolgálatba, amiből arra lehet következtetni, hogy 18 óra 35 perckor nem kezdhettek intézkedni a panaszossal. Ugyanakkor nem volt megállapítható az, hogy a panaszos a rendőri karhatalom „fogásából” mikor szabadult, azaz, hogy mikor lett vége az egész intézkedésnek és mikor lépte át a határátkelőhelyet. Hozzá kell tenni, hogy nyilvánvalóan nem akkor fejeződött be a panaszossal szembeni intézkedés, amikor a Kirendeltségen a vele szembeni eljárást lefolytatták, hanem akkor, amikor a határátkelő helyen a panaszost szabadon bocsátották és átlépett a határon Szerbia irányába. A kapitányságvezető ezen időpontként a 3 óra 27 percet jelölte meg, míg a Kirendeltség osztályvezetője 2 óra 27 percet. Alapul véve azt, hogy a Kirendeltségen elkészült, a panaszos által aláírt igazoláson 3 óra szerepel, illetve figyelemmel arra, hogy a Kirendeltségről vissza kellett szállítani a panaszost a határátkelőhelyre, ami szintén időt vett igénybe, a Testület arra következtetett, hogy a panaszossal szembeni intézkedés ténylegesen 3 óra 27 perckor ért véget. Ez alapján, illetve tekintettel a panaszos által megjelölt 3 óra 15 perces időpontra is, megállapítható, hogy a panaszos előállítása mintegy 7 óra 17 percet vett igénybe, azaz az a törvényes keretek között maradva a nyolc órát nem haladta meg. A Testületnek ezért azt kellett értékelnie az Rtv. 15. §-a alapján, hogy arányosnak tekinthető-e ezen időtartam.

Az arányosság kérdésének megítéléséhez a Testület a panaszos előállítása alatt történt intézkedéseket és eljárási lépéseket a rendelkezésére álló dokumentumok alapján a következőképpen rekonstruálta. A panaszos előállításának időtartama alatt elsőként a határátkelő helyen leellenőrizték személyazonosságát. Az intézkedő rendőrök megállapították azt, hogy a panaszos útlevelében vegyi törlés történt, amit jelentettek az ügyeletre, majd a ruházat- és poggyászatvizsgálás után beszállították a területileg illetékes határrendészeti kirendeltségre. A hatóság képviselője 20 óra 40 perckor kapott tájékoztatást arról, hogy 20 óra 10 perckor előállítottak egy személyt az útlevelében tapasztalt vegyi törlés miatt. A hatóság képviselője 21 óra 15 perckor érkezett a Kirendeltségre, ahol megkezdte 21 óra 20 perckor a panaszos ügyének intézését. A panaszost tájékoztatták az idegenrendészeti eljárás alá vont személy jogairól, kötelességeiről, az előállításról és az átvizsgálásról, illetve a birtokában levő tárgyakról leltárjegyzéket vettek fel, majd a panaszost előállító helyiségbe helyezték el. Ezt követően a panaszossal szemben idegenrendészeti eljárást folytattak le, aminek keretében 23 órakor meghallgatták, majd pedig kitoloncolásáról határozott a hatóság. Ezt követően a letétbe vett tárgyait visszakapta, majd pedig visszaszállították a szóban forgó határátkelő helyre, ahol a panaszos elhagyta az ország területét.

Megállapítható, hogy a panaszos személyét érintő számos eljárási cselekmény történt az előállítása alatt, így többek között vele szemben idegenrendészeti eljárás azonnali lefolytatására került sor, amelynek keretében a jegyzőkönyvet megismerve megállapítható,

hogy a panaszost részletesen meghallgatták, az intézkedő rendőrök okmányszakértőtől kértek szakvéleményt a vegyi törlést illetően, illetve az ügyben határozatot hozott a hatóság a panaszos Szerbiába való kiutasításáról, illetve kitoloncolásáról. **A Testület arra a következtetésre jutott az ismertetett körülmények alapján, hogy az előállítás időtartama miatt nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való joga.**

A Testület ugyanakkor nem tudta figyelmen kívül hagyni az általa tapasztalt azon tényt, miszerint a dokumentálás során az előállítás időpontjának vége helytelenül került rögzítésre, illetve annak kapcsán az egyes rendőrségi dokumentumok eltérő információkat tartalmaztak. Ezt a Testület a tisztesség eljárásához való jogot csekély fokban sértőnek tekintette, tekintve, hogy fontos érdek fűződik a szabadságelvönás pontos tartamának igazolhatóságához.

2) A panaszos előadása szerint, miután kirángatták gépkocsijából vele szemben bilincset alkalmaztak.

A testi kényszerről az Rtv. 47. §-a úgy rendelkezik, hogy: „A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”

Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére.

A panaszbeadvánnyal szemben a rendőrség kifejezetten arról nyújtott tájékoztatást, hogy a panaszossal szemben kényszerítőeszköz, bilincs alkalmazására nem került sor. A további rendőrségi iratok arra utaló körülményt nem tartalmaznak, amely a panaszos állítását támasztaná alá.

Mint látható, a panaszos előadását a kényszerítőeszköz alkalmazása vonatkozásában a rendőrség cáfolta. A Testület állítások között meghúzódó ellentét bizonyítási eszközeinek szűkös volta miatt nem tudta feloldani, ezért azt sem tudta megállapítani, hogy valóban alkalmaztak-e testi kényszert, illetve bilincset a panaszossal szemben a fent említett törvényhelyek alapján. **Mindezek miatt pedig nem volt megállapítható e tekintetben a panaszos emberi méltósághoz és személyes szabadsághoz való jogának sérelme.**

3) A Testület ezután az előállítás panaszos által kifogásolt egyes körülményeit kísérelte meg tisztázni.

a) A panaszos kifogásolta, hogy ügyvédjét nem értesítették külön kérése ellenére sem, illetve ő fel akarta venni a kapcsolatot a horvát konzullal is, de erre sem kapott lehetőséget.

Az értesítésekkel összefüggésben az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

Ezen törvényhely kötelezően előírja tehát, hogy – az Rtv. 97. §-a h) pontja szerinti – fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A fenti jogszabályhely alapján az előállított számára biztosítani kell azt a jogot, hogy hozzátartozóját vagy más személyt, így akár ügyvédjét, vagy a konzult értesítse a fogvatartása során, ami alól a jogszabályhely mindössze egyetlen kivételt ismer, mégpedig azt, hogyha az nem veszélyezteti az intézkedés célját.

A vizsgált esetben a rendőrség összefoglaló jelentésében arról adott számot, hogy a panaszos hozzátartozó vagy más személy kiértesítését nem kérte. A tolmács jelentése rögzítette, hogy a panaszos „ügyvédet és nagykövetet” kért az eljárás során, a tolmács azonban közölte vele, hogy csak az eljárás befejezése után telefonálhat. Szükséges rámutatni arra, hogy a rendőrség olyan dokumentumot, amelyen a panaszos aláírásával ellátott azon nyilatkozata szerepelne, miszerint nem kíván élni az értesítés jogával, nem továbbított a Testület felé.

A panaszos előadása és a tolmács jelentése hasonlóságot mutat a tekintetben, hogy a panaszos számára ügyvédje kiértesítését nem biztosította a rendőrség. A rendőrség pedig olyan körülményt és indokot nem tárt a Testület elé, amely szerint az értesítés veszélyeztette volna az intézkedés célját. **A Testület mindezek miatt, valamint tekintettel arra is, hogy a panaszos saját kezű aláírásával ellátott nyilatkozatot a rendőrség – mint azt igazoló bizonyítékot, hogy a panaszos valóban nem kívánt élni a törvény adta lehetőséggel, azaz azzal, hogy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen – nem bocsátott a Testület rendelkezésére, arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség megsértette az Rtv. 18. § (1) bekezdésében foglaltakat és nem biztosította a kiértesítést, ami pedig a tisztességes eljáráshoz való jog csekély fokú sérelmét eredményezte.**

b) A panaszos azt is sérelmezte, hogy számára tolmácsot nem rendeltek ki.

Az Rtv. és az intézkedéskor hatályos, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) nem magyar állampolgárral, illetve a magyar nyelvet nem ismerő személlyel szembeni rendőri intézkedés végrehajtása esetére nem szól a tolmács kirendeléséről. Nem szabályozott a rendőri intézkedések során az ilyen személyek anyanyelve használatának kérdése sem. Szükséges ezért emlékeztetni a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) nyelvhasználatra vonatkozó 10. § (1) bekezdése szerint: „Ha a közigazgatási hatóság nem magyar állampolgárságú, a magyar nyelvet nem ismerő személy ügyében magyarországi tartózkodásának tartama alatt hivatalból indít azonnali intézkedéssel járó eljárást, vagy a természetes személy ügyfél azonnali jogvédelemért fordul a magyar közigazgatási hatósághoz, a hatóság köteles gondoskodni arról, hogy az ügyfelet joghátrány ne érje a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt. Törvény az e bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazását az itt nem szabályozott esetekben is kötelezővé teheti.” A Ket. 60. §-a tartalmazza a tolmácsra vonatkozó rendelkezéseket. Ezen törvényhely (1) bekezdése kimondja „ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője által használt idegen nyelvet az ügyintéző nem beszéli, tolmácsot kell alkalmazni. Ha az ügyintéző beszéli az idegen nyelvet, a többi ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője érdekében tolmácsot kell alkalmazni, kivéve, ha ők is beszélik az adott idegen nyelvet. Ennek tényét a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell.”

Ezen túlmenően a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 2. §-ának (8) bekezdése szerint a fogvatartott a fogdába történő befogadásakor jogosult anyanyelvén, vagy az általa ismert más nyelven írásban, ha indokolt, szóban megismerni jogait és kötelességeit, azok gyakorlásának módját; a fogda napirendjét; a panasz és a kérelem előterjesztésének módját; valamint a fegyelmi vétségeket, a kiszabható fegyelmi fenytéseket, azok időtartamát, a jogorvoslat lehetőségeit.

A Ket. és a Fogdaszabályzat az előállítottakra nem vonatkozik, ugyanakkor megállapítható, hogy egy nyolc, bizonyos esetekben 12 órás szabadságelvonás kellően súlyos jogkorlátozás ahhoz, hogy ugyanazon elvi okokból, amelyek miatt az említett jogszabályok rendelkeznek a kérdésről, a rendőrség az előállítottak számára is biztosítsa a legalapvetőbb jogaik (és kötelezettségeik) megismerhetőségének lehetőségét.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az előállítottak számára az Rtv. számos olyan jogot biztosít, amelyeknek garanciális jelentőségük van több alapvető jog érvényesülése szempontjából, illetve amelyek érvényesüléséhez az szükséges, hogy az érintett személy megkapja a szükséges tájékoztatást annak érdekében, hogy eldöntse kíván-e élni a jogszabály által biztosított jogaival (pl. hozzátartozó, vagy más személy értesítéséhez való jog, orvosi ellátáshoz való jog stb.)

A panaszos esetében tolmács, azaz a panaszos által ismert szerb nyelvet ismerő, a Kirendeltség állományába tartozó személy jelenlétére az előállítás során intézkedés történt, illetve ő az előállítás alatt jelen volt, és ellátta tolmácsolási, fordítási feladatokat. A panaszos aláírásával ellátott Tájékoztató (amely tájékoztató az idegenrendészeti eljárás alá vont személy alapvető jogairól, kötelességeiről, az előállásról és az átvizsgálásról tartalmaz információkat) záradéka szerint: „Az intézkedő hatóság jogaimról, kötelezettségeimről, az előállításról, a csomag és a ruházat átvizsgálásáról tolmács útján, anyanyelvemen (vagy az általam értett és elfogadott más nyelven) az eljárás kezdetén) tájékoztatott, a fent leírtakat megértettem, azokat tudomásul veszem. A tájékoztató egy példányát átvettem.)” A Tájékoztatót ezen túl a tolmács, valamint az ügy intézője látta el aláírásával.

A Testület álláspontja szerint a tolmácsolással, a rendőrség nem mulasztott, hiszen a panaszos számára biztosította az általa ismertként megjelölt szerb nyelv használatát, ezért pedig nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

c) A panaszos előadta, hogy betegségeire tekintettel orvosi segítséget igényelt, de erre nem adtak neki lehetőséget.

A Testületnek ezen a ponton abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszos előállítása alatt eleget tettek-e a rendőrök a segítségnyújtási kötelezettségüknek, illetve a fogvatartott orvosi ellátása biztosítására történt-e bármilyen intézkedés.

A panasz ezen részének értékelésénél az Rtv. 2. § (1) bekezdésére szükséges ismételtlen emlékeztetni, ami kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. E mellett az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint a rendőr

köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A rendőrség segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettsége a rendőrség alapfunkciója, a segítségnyújtás pedig csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén azonban a szolgálati érdek is alárendelődik az emberi élet óvásához fűződő fontosabb érdeknek.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése kifejezetten rögzíti: „A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.” A jogszabály ezen rendelkezéshez kapcsolódó magyarázata szerint a fogvatartás során a rendőrségnek kell gondoskodnia a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartással összefüggő egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. Az elhelyezési kötelezettség keretében kell gondoskodni a fogvatartott megfelelő táplálásáról, tisztálkodási és pihenési lehetőség biztosításáról, illetőleg az időjárás viszonyaitól szembeni védelemről. Az egészségi állapot megőrzése szempontjából a fogvatartás kezdetekor fennálló egészségi állapotot kell figyelembe venni, a fogvatartás körülményei ehhez képest nem idézhetnek elő további egészségromlást. Nem róható azonban a rendőrség terhére, ha a megbetegedés vagy a fogvatartáskor meglévő betegség súlyosbodása és a fogvatartás körülményei között nincs okozati összefüggés. A sérült, a felismerhetően beteg, illetve más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat azonban orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése ezt a következőkkel egészíti ki. „Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos jelezte asztmás betegségét, illetve amiatt valóban orvost kért. A hatóság képviselőjének jelentése szerint az eljáró rendőrök közölték a panaszossal, hogy az iratok hamarosan elkészülnek, mire a panaszos megnyugodott, és úgy nyilatkozott, hogy akkor nincs szüksége orvosra, illetve megkérte, hogy engedjék ki dohányozni. A hatóság képviselője megkérdezte a panaszost, hogy hol van a gyógyszere, illetve a betegségéről kiállított orvosi dokumentumok, erre a panaszos úgy reagált, hogy nincsen nála semmi, mivel csak vacsorázni indult. A panaszos nyolc-kilenc alkalommal kért lehetőséget a dohányzásra. A panaszossal szemben intézkedő T. F. r. zászlós jelentésében arról adott számot, hogy a panaszosnak többször felajánlották, hogy elszállítják Bajára az orvosi ügyeletre, mire a panaszos közölte, hogy nem tart igényt arra, amennyiben az eljárás nem tart sokáig.

A panaszosi előadás és a rendőri tájékoztatás között tapasztalt ellentmondás feloldására a Testületnek nem volt módja, ezért nem volt megállapítható a rendőrség mulasztása, ahogy a testi épséghez fűződő jog sérelme sem.

c) A panaszos kifogásolta, hogy mindössze egy pohárvizet biztosítottak számára.

Az étkeztetéssel összefüggésben a rendőrség 26-326/3/2006. számú leirata tartalmazza azt, hogy az öt órát meghaladó tartamú fogvatartás esetén igénybe vehető élelmezés.

Tényként rögzítendő, hogy a panaszos előállítása meghaladta az öt órát, ebből kifolyólag pedig jogosulttá vált a fogvatartás alatt öt megillető élelemre. A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos számára biztosították az ivóvizet, úgyszintén az étkezést is, ugyanakkor utóbbival kapcsolatosan úgy nyilatkozott, hogy arra nem tart igényt, mondván, hogy ő „ilyeneket nem eszik”. Megjegyzendő, hogy a rendőrség nem bocsátotta a Testület rendelkezésére ennek alátámasztásaként a panaszos aláírásával ellátott azon nyilatkozatot, miszerint nem kéri az öt órát meghaladó előállítása esetére járó élelmezést, ugyanakkor a panaszbeadvány is mindössze annyit tartalmaz „egy pohár vizet” biztosítottak a panaszosnak.

Mint látható, a panaszosi állítást a rendőrség a fentiek szerint cáfolta, ezért a Testület nem tudta megállapítani azt, hogy teljesítette-e a rendőrség vagy sem az élelem nyújtásával kapcsolatos kötelezettségét. **A Testület ezért úgy értékelte, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján, valamint a bizonyítási eszközök szűkössége miatt nem állapítható meg az emberi méltósághoz való jog sérelme.**

4) Végül azt sérelmezte a panaszos, hogy vele embertelenül bántak fogvatartása során, őt fenyegették, fizikai támadásnak volt kitéve, amelyek félelmet és lelki fájdalmat okoztak számára.

E tekintetben a Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezései [2. § (1) bekezdés, 11. § (1) bekezdés] képezték. Ezek a rendelkezések ugyan kívül esnek az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. A fentiekben már utalt, Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg a 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

A Testületnek azt kellett tisztáznia, hogy a panaszolt szituációban az eljáró rendőr magatartása alkalmas lehetett-e a panaszos emberi méltóságának megsértésére.

Több rendőrségi irat – szemben a panaszosi állítással – arról tanúskodott, hogy a panaszos semmilyen fizikai és lelki sanyargatásnak sem volt kitéve, illetve az eljárás során nem szenvedett el semmiféle sérülést. Megjegyzendő, hogy a rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos volt az, aki arrogánsan viselkedett, valamint az iratok kitértek arra is, a panaszos ittas volt.

A fentiekből jól látható, hogy az eljáró rendőrök határozottan cáfolták a panaszos által sérelmezett bánásmódot. **A Testület a rendelkezésre álló adatok között meghúzódo ellentétet nem tudta feloldani, így a panaszos emberi méltóságának sérelme kapcsán nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért e tekintetben szintén az alapjogsérelem meg nem állapíthatóságáról döntött.**

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben az előállítás ténye, az előállítás idejének arányos volta és a tolmács kirendelése kapcsán alapjogsérelem nem történt; továbbá alapjogsérelem nem volt megállapítható a következő kérdésekben: az orvosi segítségnyújtás kapcsán mulasztott-e a rendőrség, biztosították-e a panaszos

számára az öt órát meghaladó előállítás esetére járó élelmet, valamint, hogy milyen bánásmódban részesült a panaszos. Ugyanakkor a Testület a tisztességes eljárás sérelmét látta indokoltnak megállapítani az előállítás jogalapjának téves megjelölése miatt, továbbá azért, mert megítélése szerint a panaszos számára nem biztosították azt a jogot, hogy az előállításáról az általa kívánt személyt értesítse, valamint az előállítás időtartamának dokumentálásában tapasztalt szakszerűtlenség okán. A Testület megítélése szerint ezen alapjogsértés nem érte el azt a szintet, amely az állásfoglalásnak az országos rendőr-főkapitány részére történő megküldését indokoltá tette volna, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Budapest, 2012. július 4.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Különvélemény

a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos (továbbiakban: panaszos) 2011. szeptember 20-án előterjesztett panasza alapján indult eljárásban 208/2012. (VII. 4.) számon hozott állásfoglalásához

Nem érték egyet a Testület többségi állásfoglalásával a panaszos előállítása jogszerűségének megítélése kapcsán. Álláspontom szerint a rendőri intézkedés (a panaszos előállításának jogellenessége miatt) a panaszos oldalán súlyos alapjogsérelmet okozott.

1) A panaszos elsődlegesen azt sérelmezte a panaszában, hogy miután 2011. szeptember 12-én, 18 óra 35 perckor a Szerb Köztársaság és a Magyar Köztársaság közötti határszakaszon, H.-nál a közúti határátkelőhelyen barátja által vezetett gépkocsi utasaként beutazni kívánt a Magyar Köztársaság területére – a rendőrség előállította H.-ra, ahol mintegy kilenc órán át, 2011. szeptember 13-án 3 óra 15 percig – álláspontja szerint – jogtalanul fogvatartották. A rendőrség álláspontja szerint a panaszos útlevele hamis volt – ezzel szemben a panaszos azt állította, hogy az megrongálódott.

2) A panaszos előállítása kapcsán a Testület – többségi álláspontjában – az alábbiak szerint foglalt állást.

A Testület rögzítette, hogy a rendőrség a panaszos előállításának indokaként és jogalapjaként az Rtv. 33. § (1) bekezdés f) pontját jelölte meg. E szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, aki az ország területén jogellenesen tartózkodik. A rendőrség ezen túlmenően a panaszos előállítása jogalapjaként a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 67. § (4) bekezdésére is hivatkozott. A megjelölt rendelkezés értelmében azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát, hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve az e törvényben foglalt szabályokat megsérti, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani. A panaszos kiutasítását elrendelő határozat indokolásában foglaltak szerint a panaszos kiutasítására a Harmtv. 43. § (2) bekezdésének a) pontjában foglaltak alapján került sor. E rendelkezés szerint, „Az idegenrendészeti hatóság – az e törvényben foglalt kivétellel – idegenrendészeti kiutasítást rendel el azzal a harmadik országbeli állampolgárral szemben, a) aki jogellenesen lépte át a Magyar Köztársaság államhatárát, vagy azt megkísérelte”. A rendőrség tájékoztatása szerint a horvát állampolgárságú panaszost az útlevelében talált vegyi törlés miatt állították elő, ugyanis a panaszos útlevelének ellenőrzése során észlelték, hogy annak 31. oldalán a schengeni beléptető, illetve kiléptető bélyegző dátumsorán vegyi törlést hajtottak végre, ezért a „közokirat hamisítás tényét” jelentette az intézkedő rendőr az átkelőhely ügyeletesének, majd ruházat- és poggyászatvizsgálás után beszállították a Kirendeltségre. A panaszos előállítása alatt meg is történt az idegenrendészeti osztály által meghozott kiutasítási határozat értelmében a panaszos kitoloncolása.

Az állásfoglalás rögzíti, hogy a Testület figyelemmel volt azon körülményre is, hogy maga a panaszbeadványban az szerepel, hogy a panasz alapjául szolgáló időpontot megelőzően mintegy egy hónappal a panaszos útlevele kis mértékben megsérült, amikor a nagy melegben dezodor folyt az okmányra. Ezzel megegyezően adta elő az okmány megsérülésének történetét a panaszos meghallgatásakor, azzal, hogy nem ismerte el útlevelének vegyi törlését.

A Testület álláspontja szerint, a Harmtv. már szószerint idézett 43. §-ának (2) bekezdés a) pontja, valamint a 67. § (4) bekezdés második fordulata kellő jogalapot biztosított a panaszos előállítására, ugyanis a határellenőrzés során a vizsgálatot végző rendőr arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos útlevelében vegyi törlés (tehát nem véletlen külső hatás miatti sérülés) történt. A panaszos ezt tagadta, de azt maga is elismerte, hogy az útlevelére korábban kifolyt dezodor azon sérülést okozott. Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint – figyelemmel arra, hogy a panaszos cselekménye „kísérleti szakban” maradt, azaz csak megkísérelt belépni, de nem tartózkodott a Magyar Köztársaság területén az előállítás fogatosításának kezdőidőpontjában, ezért a rendőrség ugyan konzekvensen, de tévesen jelölte meg az előállítás jogalapját. Az Rtv. 33 § (1) bekezdés f) pontja ugyanis az ország területén való jogellenes tartózkodás esetén teszi kötelezővé az előállítást, ami a konkrét esetben nem állt fent. Ugyanakkor azonban az Rtv. 33. § (1) bekezdés e) pontja – ugyancsak mérlegelést nem tűrő – kötelező előállítási okként rendeli el annak az előállítását, akinél ezt külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik. A panaszos esetében, a Testület által megismert tényállás és a Harmtv. 67. § (4) bekezdésének azon rendelkezése, mely szerint, azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát, hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve az e törvényben foglalt szabályokat megsérti, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani. Mindezek pedig az Rtv. 33. § (1) bekezdés e) pontja alapján történő előállítást tették kötelezővé az intézkedő rendőr számára.

Fentiek alapján a Testület a panaszos előállítását indokoltnak találta, illetve megállapítása szerint arra kellő jogalap birtokában került sor, ezért a panaszos személyes szabadsághoz való jogának korlátozása jogszerűen történt. Megállapította ugyanakkor a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét az előállítás jogalapjául szolgáló jogszabályhely téves megjelölése miatt, e sérelmet azon a Testület csekély fokúnak ítélte.

3) A különvélemény megfogalmazója szerint a rendőrség tévedett és jogellenesen járt el, amikor a panaszos előállítása mellett döntött.

A többségi állásfoglalás az előállítás jogalapjaként – végső soron – az Rtv. 33.§ (1) bekezdés e) pontját fogadja el, mivel az Rtv. kötelező előállítási okként rendeli el annak az előállítását, akinél ezt külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik. A „külön törvény szerinti előállítási ok” pedig a panaszos esetében a Harmtv. 67. § (4) bekezdésének azon rendelkezése, mely szerint, azt a harmadik országbeli állampolgárt, aki a magyarországi tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát, hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve az e törvényben foglalt szabályokat megsérti, az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani.

Túl azon, hogy önmagában is aggályos az állásfoglalás azon érvelése, miszerint az előállítás jogalapját egy, a rendőrség által nem hivatkozott ok [Rtv. 33. § (1) bekezdés e) pontja] szerint látja igazoltnak – álláspontom szerint a Testület által megjelölt előállítási ok sem állja meg a helyét. A Harmtv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint ugyanis a határforgalmat ellenőrző hatóság a három hónapot meg nem haladó időtartamú tartózkodás céljából beutazni kívánó harmadik országbeli állampolgár államhatáron történő beléptetését a Schengeni határellenőrzési kódex rendelkezései alapján megtagadja, és – érdekeinek figyelembevételével – visszairányítja annak az országnak a területére, ahonnan érkezett. A rendőrségnek – véleményem szerint – a fenti, kógens rendelkezés szerint kellett volna eljárnia és a panaszost vissza kellett volna irányítania abba az országra, ahonnan érkezett. Ezt támasztja alá, hogy a

Harmtv. 41.§-a speciális szabadságkorlátozási formákat rendel el a visszairányítás biztosítása érdekében (és nem előállítást ír elő).

A jogszabály (Harmtv.) felépítéséből, de a 67.§ konkrét tartalmából is az következik, hogy a 67.§ (4) bekezdésben írt előállítás kizárólag azzal szemben alkalmazható, aki már a Magyar Köztársaság területén tartózkodik és a tartózkodás jogszerűségét vagy személyazonosságát, hitelt érdemlően nem tudja igazolni, illetve a törvényben foglalt szabályokat megsérti. A panaszolt esetben rögzíthető, hogy a panaszos előállítására úgy került sor, hogy a panaszos előtte nem lépett be a Magyar Köztársaság területére. A különvélemény megfogalmazója szerint így a Harmtv. 40. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a panaszos visszairányításáról kellett volna rendelkeznie, annak előállítása helyett.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 170.§-ának (6) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy nyomozást nem lehet indítani közokirat-hamisítás (Btk. 274. §) miatt, ha a hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi úti okmányt a külföldi az ország területére történő beutazás érdekében használja fel, feltéve, hogy vele szemben idegenrendészeti eljárásnak van helye. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a külföldivel szemben más bűncselekmény elkövetése miatt is nyomozást kell indítani.

4) Fentiek alapján úgy gondolom, hogy a panaszos személyi szabadságának sérelme (előállításának szükségtelen és jogellenes volta miatt) elérte a súlyosság azon fokát, amelyre tekintettel a panaszt meg kellett volna küldeni az országos rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2012. július 4.

dr. Féja András
testületi tag